

Χρήση ουσιών και εξαρτήσεις στα παιδιά και στους έφηβους

Δρ. Χρίστος Μηνά
Πρόεδρος
Αρχής Αντιμετώπισης Εξαρτήσεων
Κύπρου

ΑΡΧΗ ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΣΗΣ
ΕΞΑΡΤΗΣΕΩΝ ΚΥΠΡΟΥ

18^η Εκπαιδευτική Ημερίδα «Η Δυναμική των Επιπτώσεων του Περιβάλλοντος στο Παιδί: Εξελίξεις, Αναδυόμενοι Κίνδυνοι και Πρόληψη», 15 Οκτωβρίου 2022

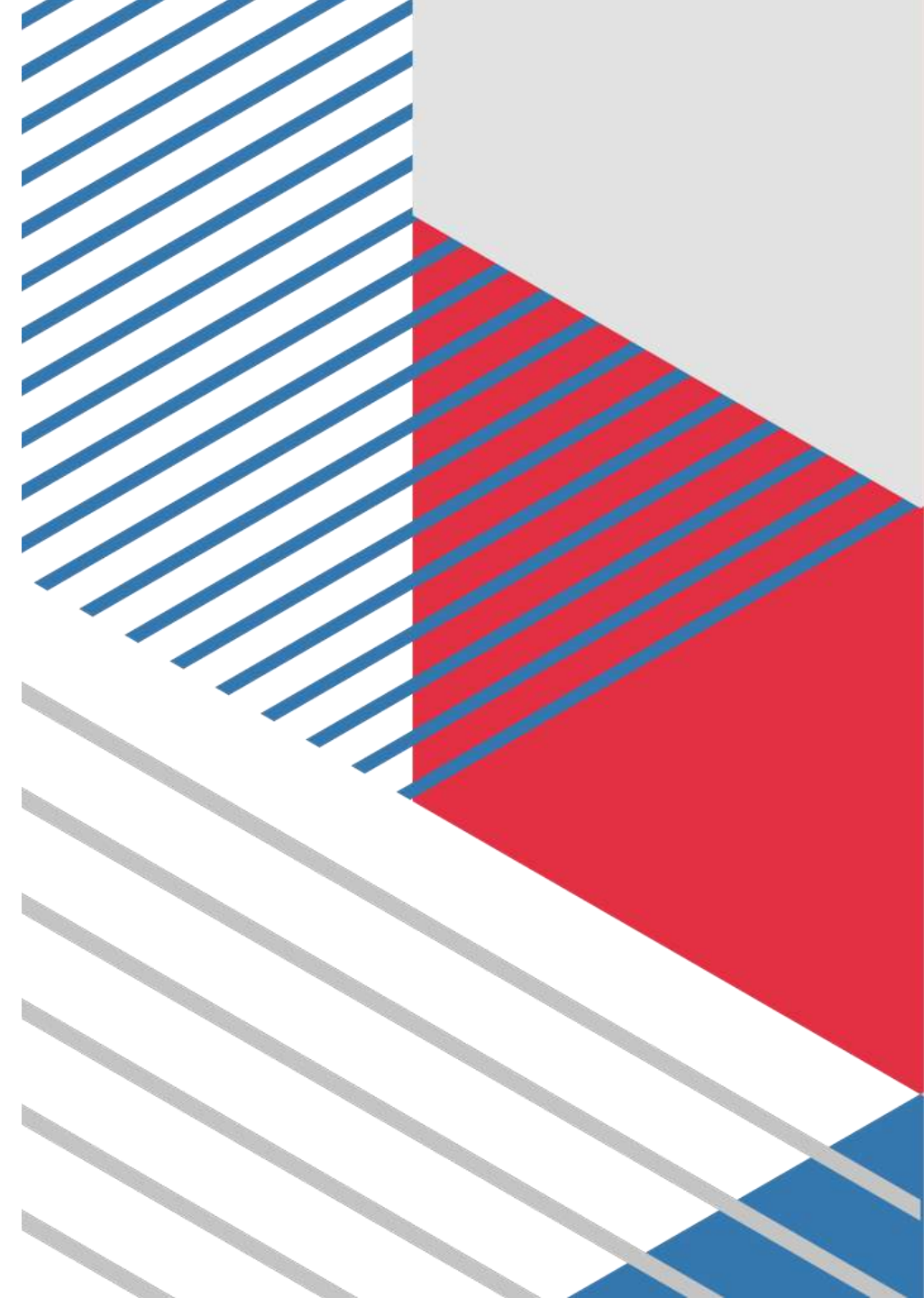
Περιεχόμενα

Αρχή Αντιμετώπισης Εξαρτήσεων Κύπρου

- Ποιος ο ρόλος της;
- Ποια είναι η κατάσταση του φαινομένου στην Κύπρο;
- Ποια είναι η Στρατηγική Αντιμετώπισης των Εξαρτήσεων;

Αντιμετώπιση

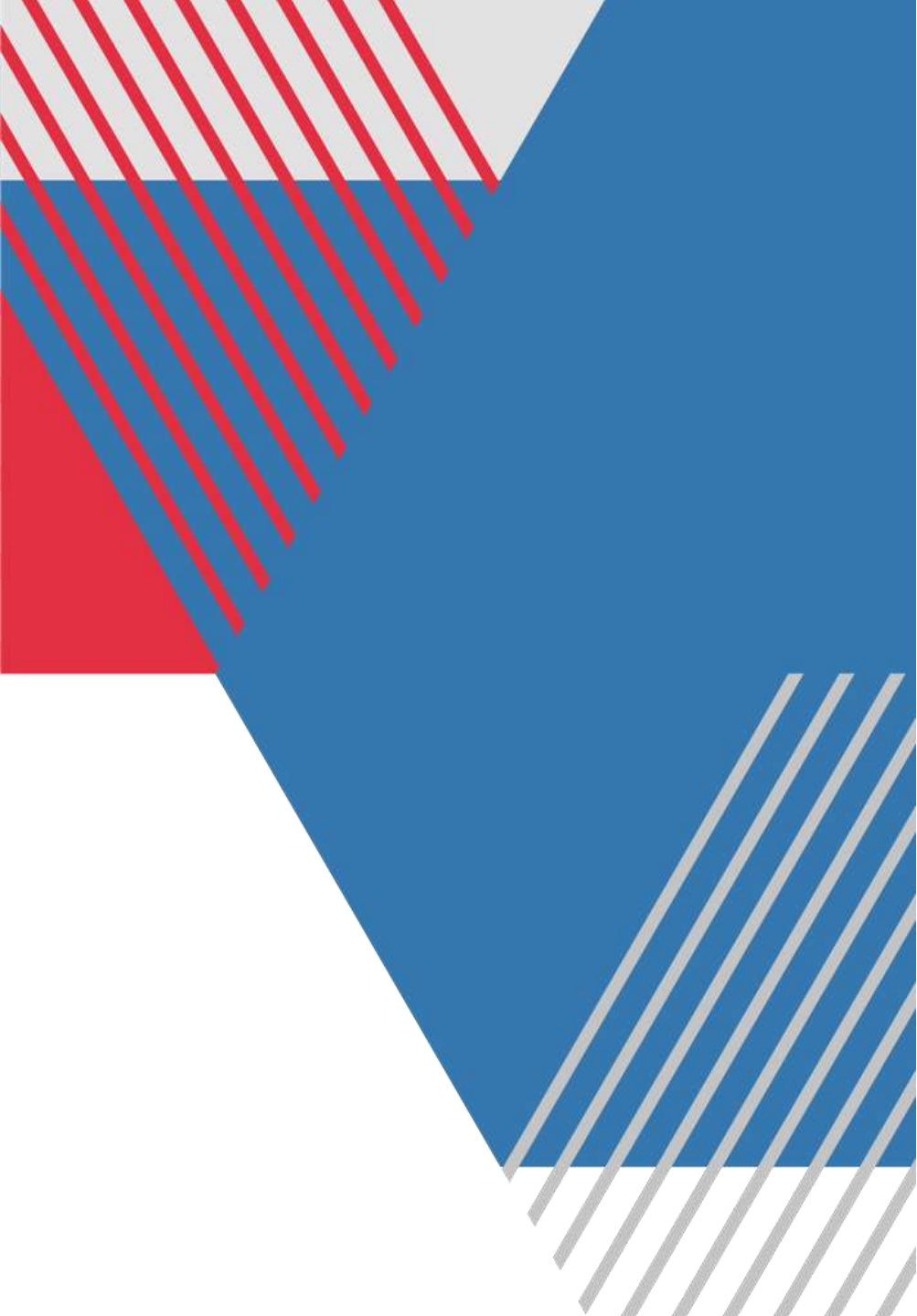
- Ποια είναι τα μέτρα πρόληψης που εφαρμόζονται;
- Ποια θεραπευτικά προγράμματα προσφέρουν υπηρεσίες σε παιδιά και εφήβους;

ΑΡΧΗ ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΣΗΣ
ΕΞΑΡΤΗΣΕΩΝ ΚΥΠΡΟΥ

Αρχή Αντιμετώπισης Εξαρτήσεων Κύπρου

Ανώτατος Συντονιστικός φορέας στον τομέα των νόμιμων και παράνομων ουσιών εξάρτησης και της παθολογικής ενασχόλησης με τα τυχερά παιχνίδια

- 2000- 2017: Αντιναρκωτικό Συμβούλιο Κύπρου
- 2017 τροποποίηση νομοθεσίας – μετονομασία σε ΑΑΕΚ και διεύρυνση αρμοδιοτήτων

Ρόλος και αρμοδιότητες

Κανένα πρόσωπο ή φορέας του κρατικού, ιδιωτικού ή εθελοντικού τομέα δεν εφαρμόζει οποιοδήποτε μέτρο ή παρέμβαση, χωρίς την εξασφάλιση σχετικής άδειας από την Αρχή

Εθνική Στρατηγική	Αδειοδότηση	Επιχορήγηση	Εκπροσώπηση	Συντονισμός	Παρακολούθηση
Σχεδιασμός	Όλων των Προγραμμάτων	Αδειοδοτημένων προγραμμάτων	Κυπριακής Δημοκρατίας	Όλων των Φορέων	Συλλογή δεδομένων
Παρακολούθηση	Μέτρων και παρεμβάσεων	Πρόληψης και Θεραπείας	Σε διεθνή και Ευρωπαϊκά σώματα	Κρατικών και μη	Έρευνες
Αξιολόγηση					Δείκτες EMCCDDA

Εθνική Στρατηγική για Αντιμετώπιση των Εξαρτήσεων 2021- 2028

- Εξαρτήσεις είναι θέμα δημόσιας υγείας
- Ίδια βαρύτητα σε όλες τις εξαρτήσεις (νόμιμες- παράνομες ουσίες, τυχερά παιχνίδια)
- Προωθεί μέτρα πρόληψης, θεραπείας, κοινωνικής υποστήριξης, μείωσης της βλάβης, καταστολής
- Διασφάλιση Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων
- Επιστημονικά τεκμηριωμένα μέτρα
- Υλοποιείται μέσα από την εφαρμογή των Σχεδίων Δράσης

Στόχοι της Εθνικής Στρατηγικής

- Η προστασία των παιδιών και των νέων από τη χρήση, τις καταχρήσεις και κάθε μορφής εξαρτήσεις ώστε να μπορούν να φτάσουν στο μέγιστο των δυνατοτήτων τους
- Η πρόσβαση όλων όσων χρειάζονται βοήθεια, είτε αφορά χρήστες, είτε αφορά τα άτομα της οικογένειάς τους, τα οποία επηρεάζονται άμεσα, σε θεραπευτικές και άλλες υποστηρικτικές υπηρεσίες
- Ο περιορισμός, και εάν είναι δυνατόν, η εξαφάνιση του στίγματος από τα άτομα με ιστορικό εξάρτησης και τις οικογένειές τους

Στόχοι της Εθνικής Στρατηγικής

- Η προστασία της δημόσιας υγείας και της ευημερίας των πολιτών
- Η μείωση των θανάτων που συνδέονται άμεσα ή έμμεσα με τη χρήση ουσιών και τις εξαρτήσεις
- Η διασφάλιση της προστασίας και της ασφάλειας όλης της κοινωνίας, από το σοβαρό, και ιδιαίτερα το οργανωμένο, έγκλημα που συνδέεται με τις παράνομες ουσίες

ΑΡΧΗ ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΣΗΣ
ΕΞΑΡΤΗΣΕΩΝ ΚΥΠΡΟΥ

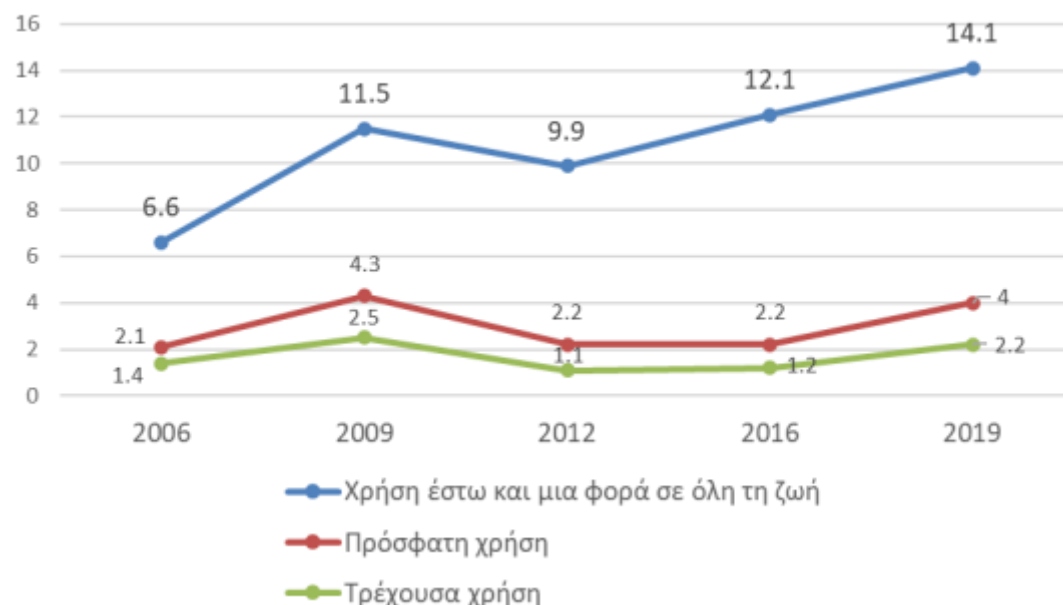
Κατάσταση φαινομένου στην Κύπρο

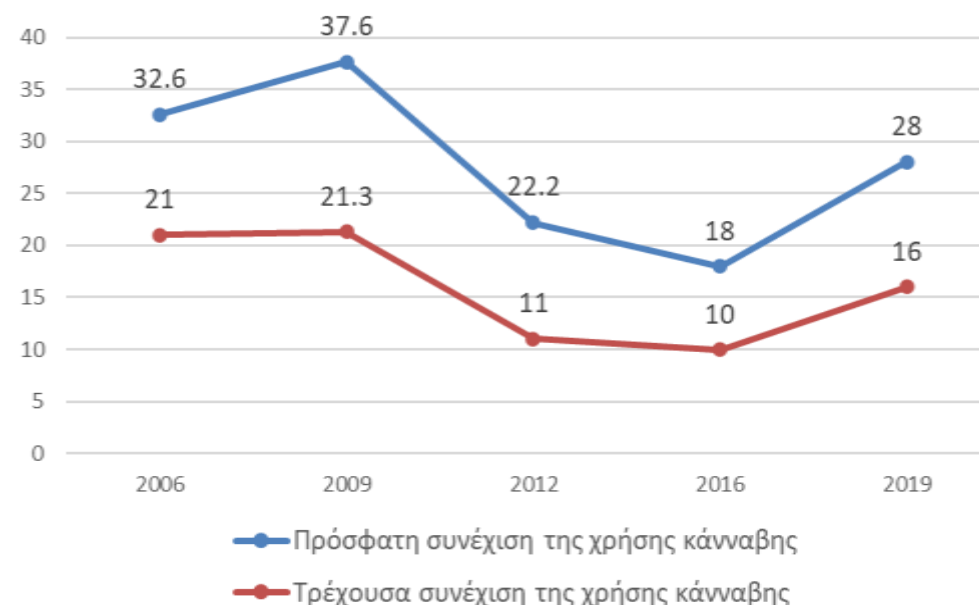
Χρήση Παράνομων Ουσιών στον **γενικό** πληθυσμό

Η πιο διαδεδομένη παράνομη ουσία χρήσης στο γενικό πληθυσμό παραμένει η κάνναβη

Επικράτηση της χρήσης κάνναβης (%) ανά έτος

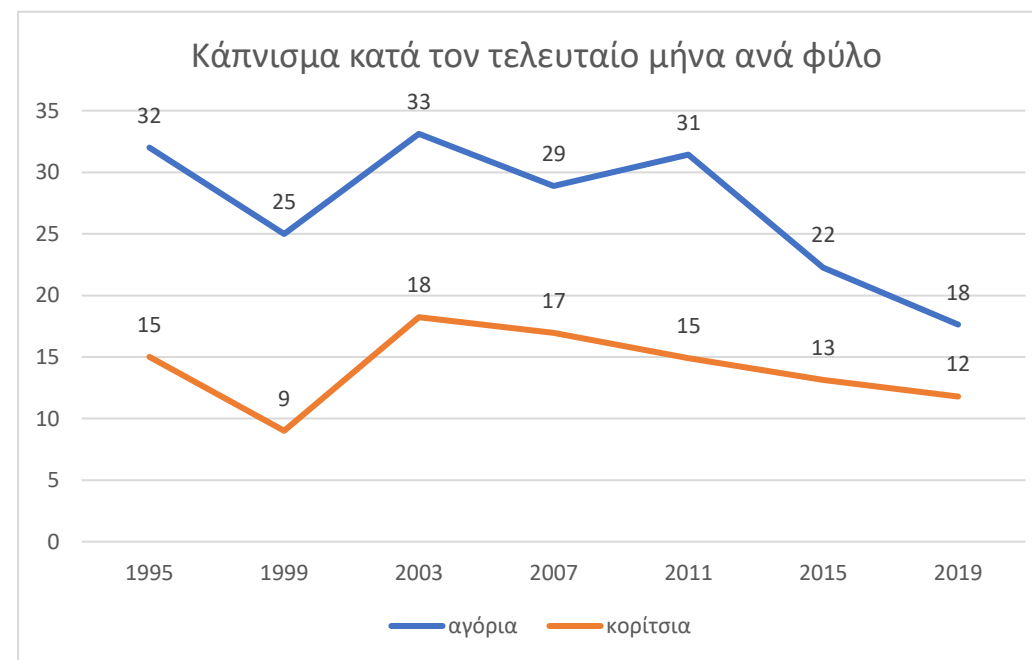
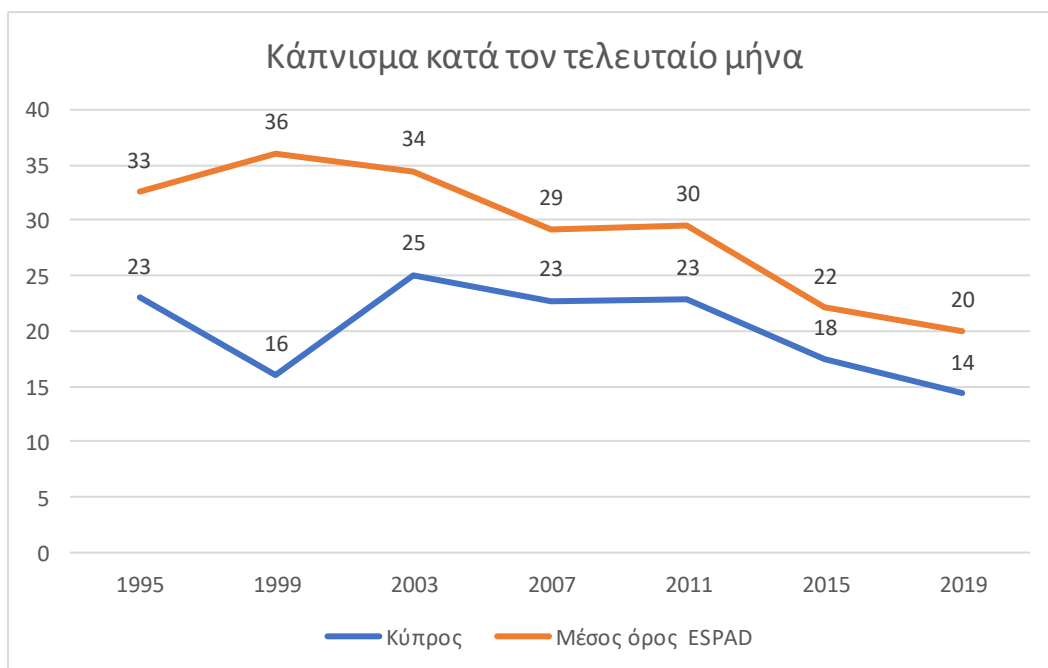
Πρόσφατη και τρέχουσα συνέχιση της χρήσης κάνναβης (%)

Χρήση στον μαθητικό πληθυσμό

Κάπνισμα

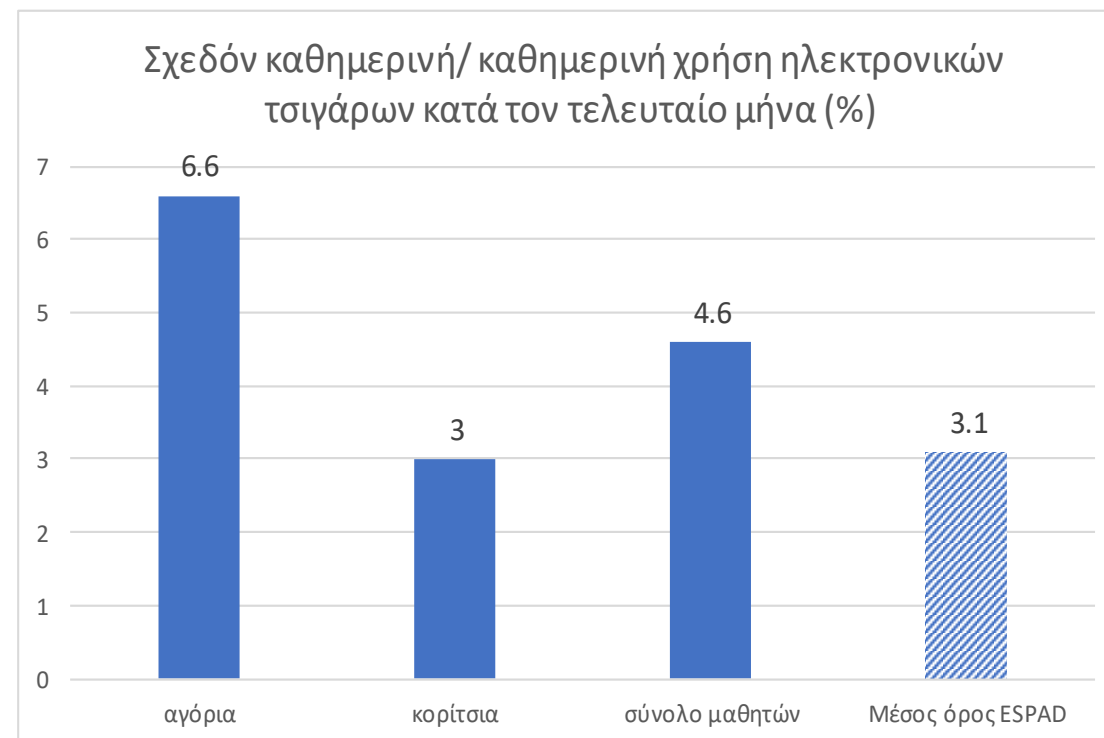
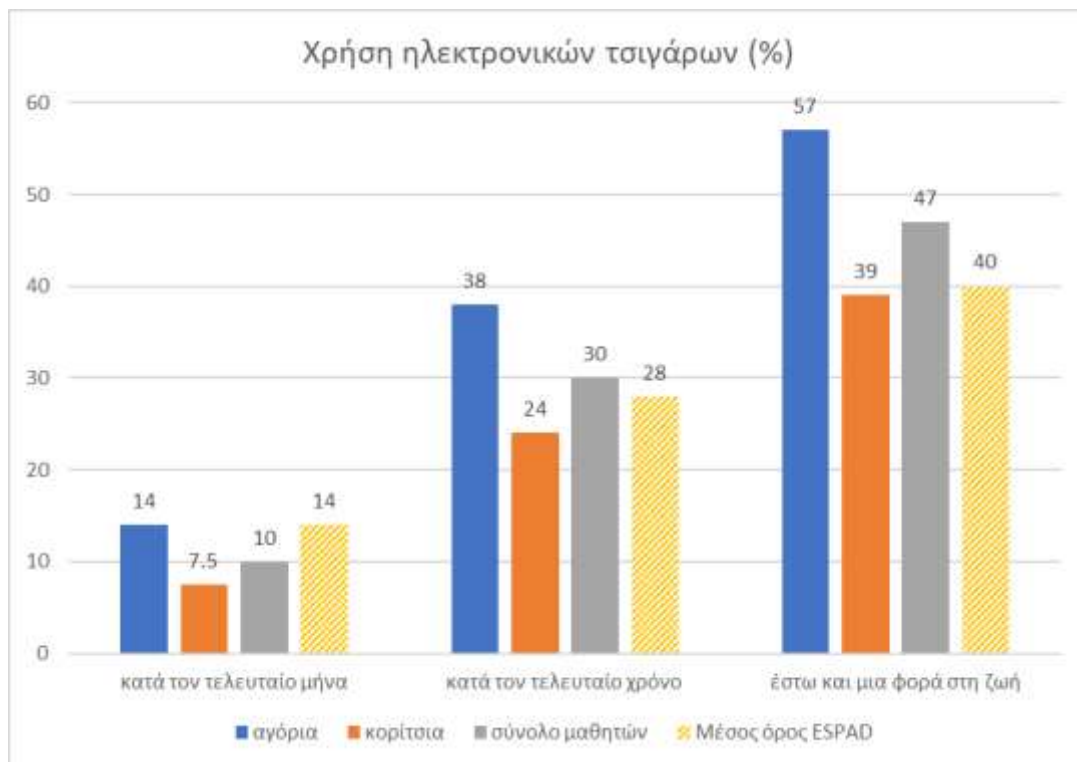

Πηγή: ESPAD Group (2020), ΑΑΕΚ (2020)

Χρήση στον μαθητικό πληθυσμό

Ηλεκτρονικό Κάπνισμα

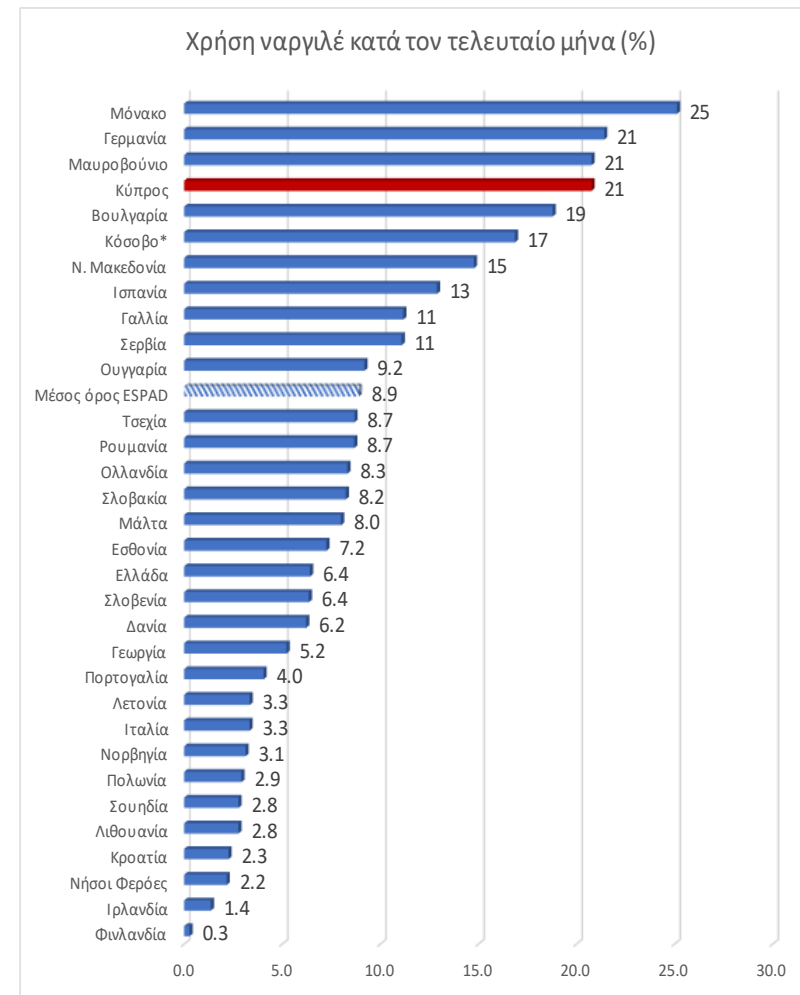
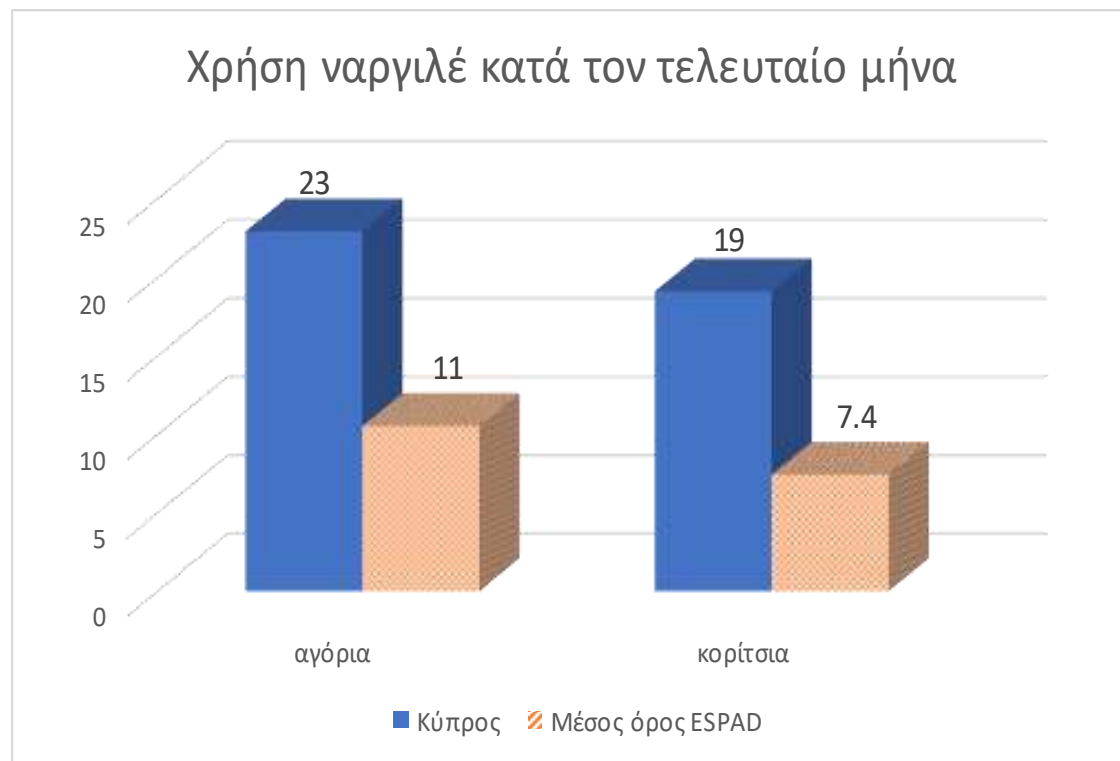

Πηγή: ESPAD Group (2020), ΑΑΕΚ (2020)

Χρήση στον μαθητικό πληθυσμό

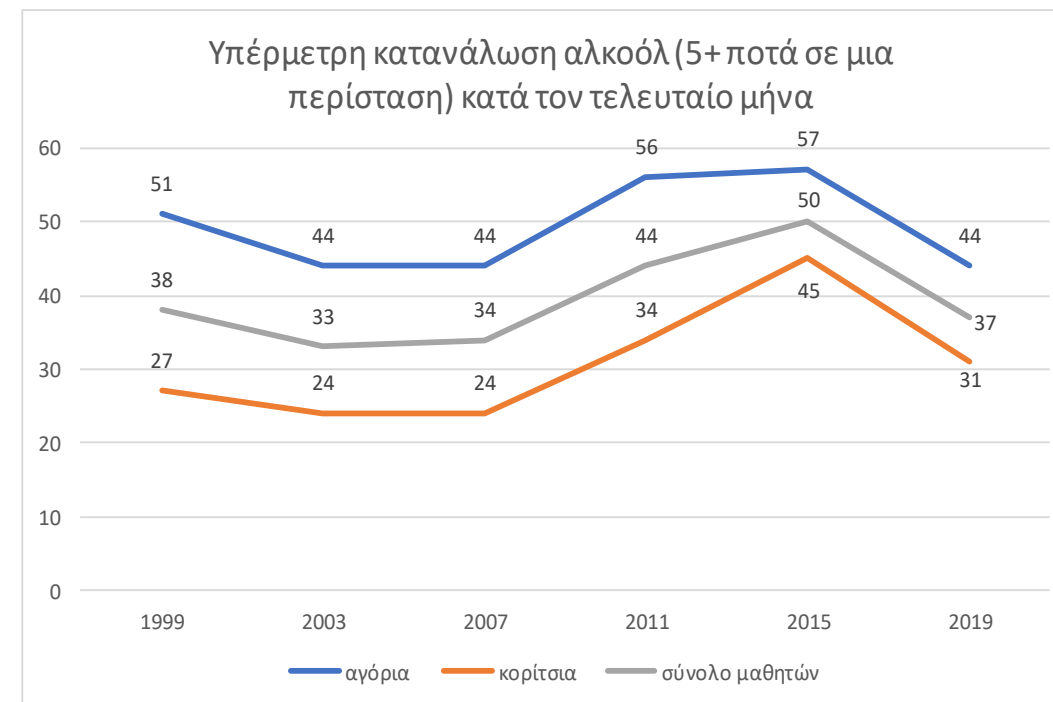
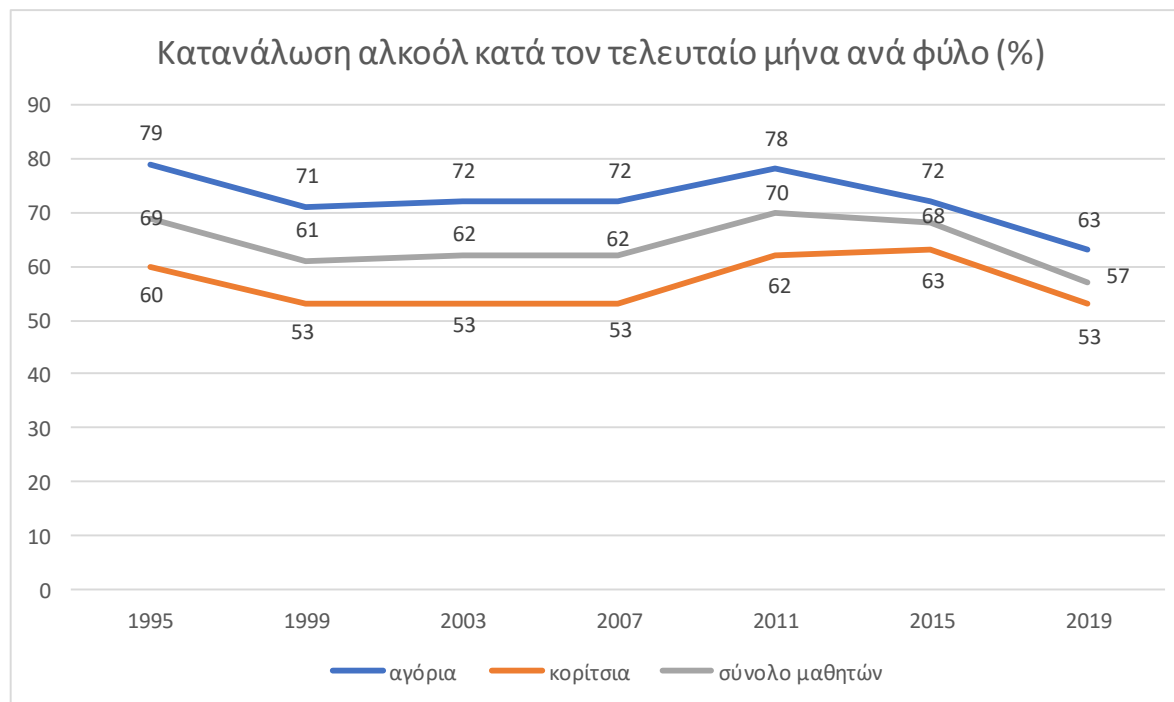
Κάπνισμα Ναργιλέ

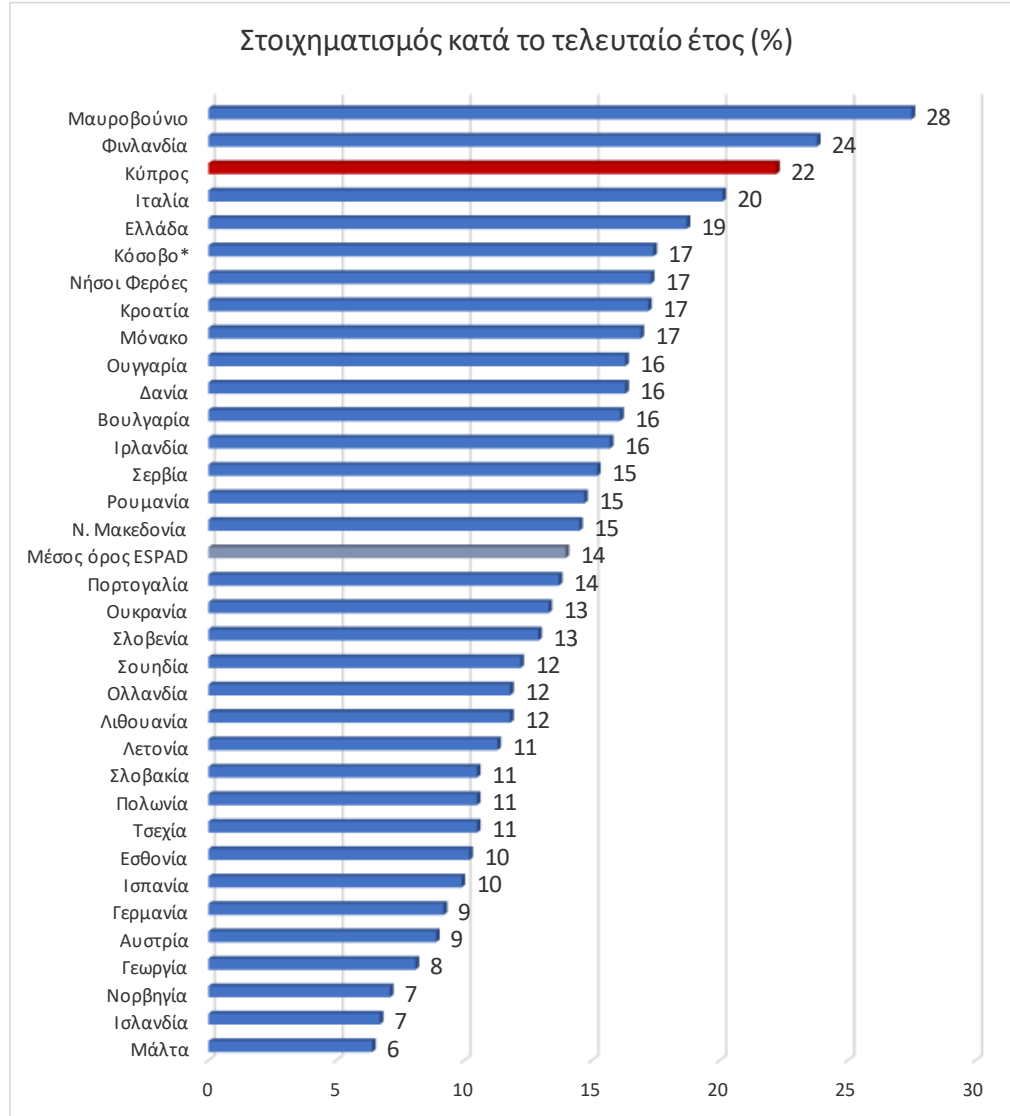

Χρήση στον μαθητικό πληθυσμό

Αλκοόλ

Στοιχηματισμός- Μαθητές

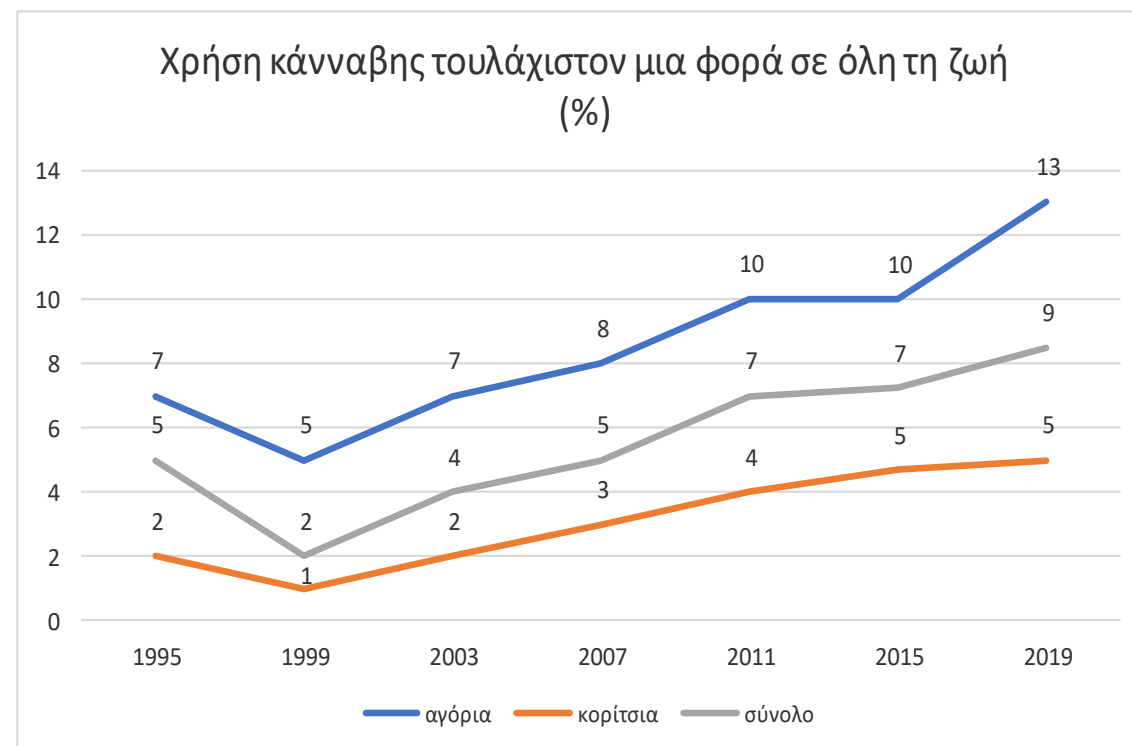
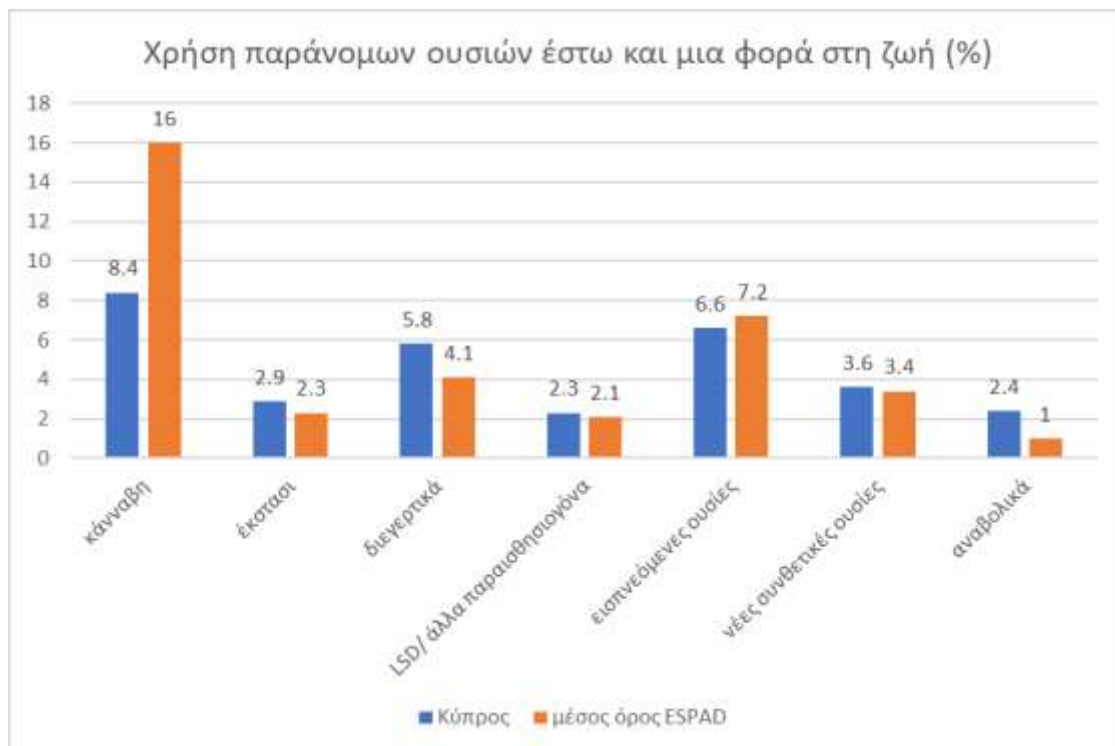
Πηγή: ESPAD Group (2020), ΑΑΕΚ (2020)

Χρήση στον μαθητικό πληθυσμό

Παράνομες Ουσίες

Πηγή: ESPAD Group (2020), ΑΑΕΚ (2020)

ΑΡΧΗ ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΣΗΣ
ΕΞΑΡΤΗΣΕΩΝ ΚΥΠΡΟΥ

Πρόληψη

Το φαινόμενο των εξαρτήσεων

- Σύνθετο και πολύ-παραγοντικό θέμα
- Ερμηνεία του φαινομένου πρέπει να εμπερικλείει όλες τις παραμέτρους που το συνθέτουν παράγοντες:
  - Ατομικοί- βιολογικοί
  - Οικογενειακοί
  - Σχολικοί
  - Διαπροσωπικοί
  - Περιβαλλοντικοί
  - Κοινωνικοί

Στόχοι της Εθνικής Στρατηγικής στην Πρόληψη

- Έγκυρη και έγκαιρη ενημέρωση της κοινωνίας και διαμόρφωση κουλτούρας για θέματα που αφορούν στις εξαρτήσεις και άλλες δράσεις καθολικής πρόληψης
- Δημιουργία αποτρεπτικού περιβάλλοντος ως προς τη χρήση/ εξάρτηση
- Πρόληψη ή/ και καθυστέρηση της έναρξης της χρήσης και των εξαρτητικών συμπεριφορών σε ειδικό περιβάλλον
- Στήριξη ευάλωτων ομάδων του πληθυσμού
- Εφαρμογή προγραμμάτων έγκαιρης παρέμβασης

Επιστημονικά τεκμηριωμένη Πρόληψη

- ✘ Πρόληψη ΔΕΝ είναι η γενική ενημέρωση του κοινού για τα θέματα των ουσιών

- ➔ Ενίσχυση των παιδιών/ νέων ως προς:
  - την αναπροσαρμογή της συμπεριφοράς τους,
  - την ενίσχυση των δεξιοτήτων τους,
  - τη βελτίωση των συνθηκών διαβίωσης τους,
  - του τρόπου που αλληλοεπιδρούν με τους άλλους και με το περιβάλλον γύρω τους

Αδειοδοτημένα και Επιχορηγημένα Προληπτικά προγράμματα => www.naac.org.cy

Αδειοδότηση λειτουργίας

- Πληρούν τα κριτήρια των Ευρωπαϊκών Προδιαγραφών Ποιότητας για την Πρόληψη της Χρήσης Εξαρτησιογόνων Ουσιών (EuΠρο)
- Ετήσια παρακολούθηση και εκπλήρωση συγκεκριμένων υποχρεώσεων έτσι ώστε να μπορέσει να διατηρήσει την άδεια λειτουργίας του
- Τα αδειοδοτημένα δεν είναι κατ' ανάγκη επιχορηγημένα

Επιχορήγηση προγραμμάτων

- Διαδικασία Call for tenders και επιλογή προγράμματος το οποίο πληροί τα κριτήρια EuΠρο
- Συνεχή παρακολούθηση και εκπλήρωση συγκεκριμένων υποχρεώσεων έτσι ώστε να ανανεωθεί η υλοποίηση του

Συνοπτικά

Τα προγράμματα εντοπίζουν παιδιά, έφηβους, νέους που ανήκουν σε ευάλωτες ομάδες και παρέχουν τις πιο κάτω δράσεις:

- Μαθησιακή Στήριξη
- Στήριξη οικογένειας
- Υγιείς δραστηριότητες
- Σύνδεση με άλλους επαγγελματίες για εξειδικευμένη βοήθεια
- Σύνδεση με άλλες υπηρεσίες
- Κάλυψη αναγκών οικογενειών

Στόχος η **εξατομικευμένη παροχή στήριξης** στις ευάλωτες ομάδες και στο οικογενειακό και σχολικό περιβάλλον

Προληπτικά Προγράμματα με ΥΠΠΑΝ

- Προληπτικό πρόγραμμα για το σύστημα της προπαρασκευαστικής μαθητείας με κύρια ομάδα στόχου τους μαθητές, με παρεμβάσεις στις οικογένειες τους, στους εκπαιδευτικούς και στους ειδικούς
- Προληπτικό πρόγραμμα για τη διαχείριση 50 περιπτώσεων μαθητών που δεν μπορούν να τύχουν χειρισμού από τις υπηρεσίες που παρέχονται στο εκπαιδευτικό σύστημα στα Γυμνάσια και Λύκεια Παγκύπρια
- Προληπτικό πρόγραμμα για ψυχολογική, κοινωνική και εκπαιδευτική υποστήριξη με κύρια ομάδα στόχου 20 περιπτώσεις μαθητών/μαθητριών που φοιτούν στα Εσπερινά Λύκεια και Τεχνικές Σχολές της Κύπρου

Σχολικό Περιβάλλον

- ❖ Πρωτόκολλο Συνεργασίας για την Πρόληψη και Αντιμετώπιση των Παράνομων Ουσιών Εξάρτησης στο Σχολείο μεταξύ του Υπουργείου Δικαιοσύνης και Δημόσιας Τάξεως (ΥΚΑΝ), του ΥΠΠΑΝ (Διευθύνσεις Σχολείων) και της ΑΑΕΚ
- ❖ Πρωτόκολλο για την Παραπομπή Μαθητών/τριών που Παρουσιάζουν/Εμφανίζουν Εξαρτητικές Συμπεριφορές σε Θεραπευτικά Προγράμματα

Εκπαιδευτική Πλατφόρμα

Διαθέσιμα βίντεο και άλλο υλικό σχετικά με τις εξαρτήσεις που απευθύνονται σε μαθητές, γονείς και εκπαιδευτικούς:

<http://addictionsplatform.cy/>

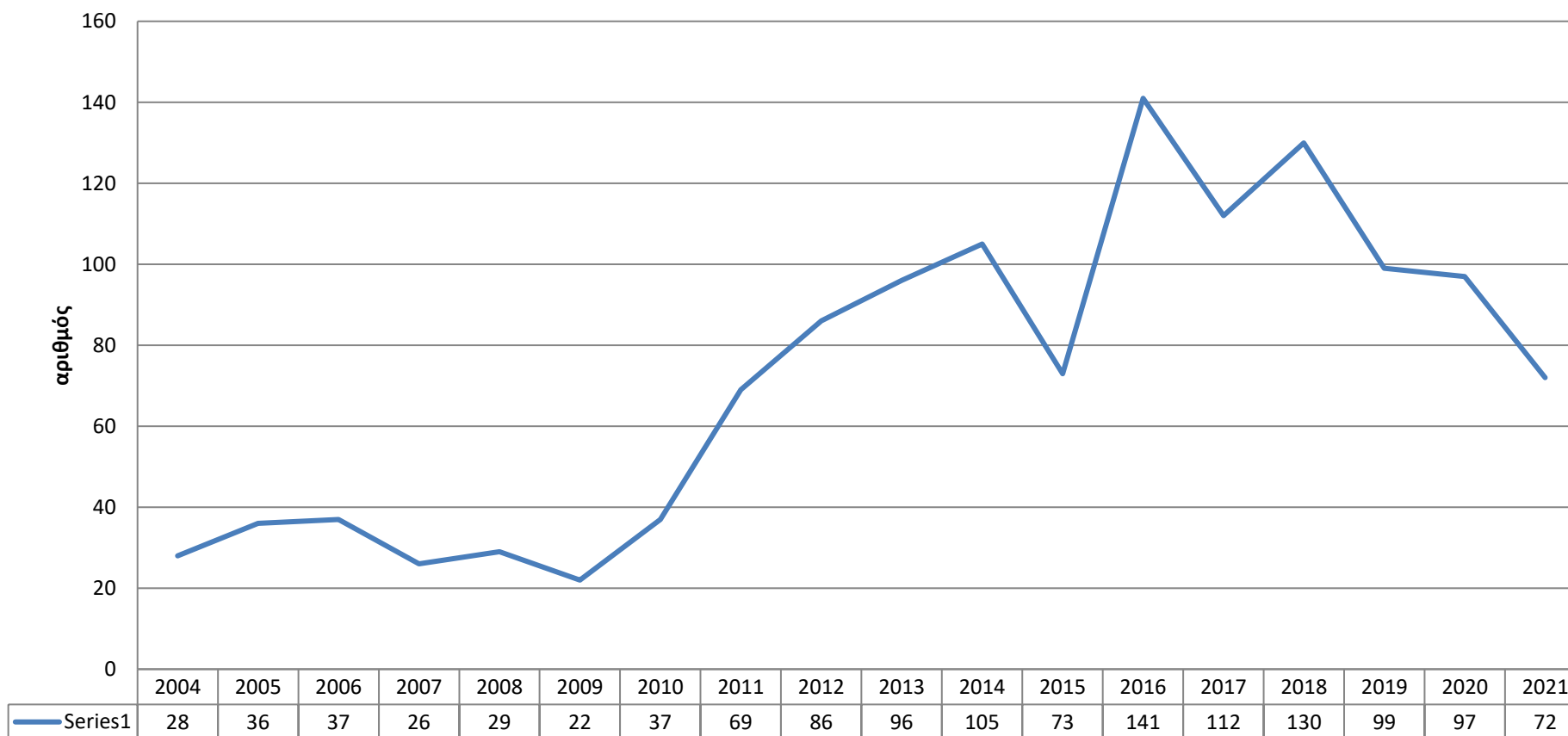

ΑΡΧΗ ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΣΗΣ
ΕΞΑΡΤΗΣΕΩΝ ΚΥΠΡΟΥ

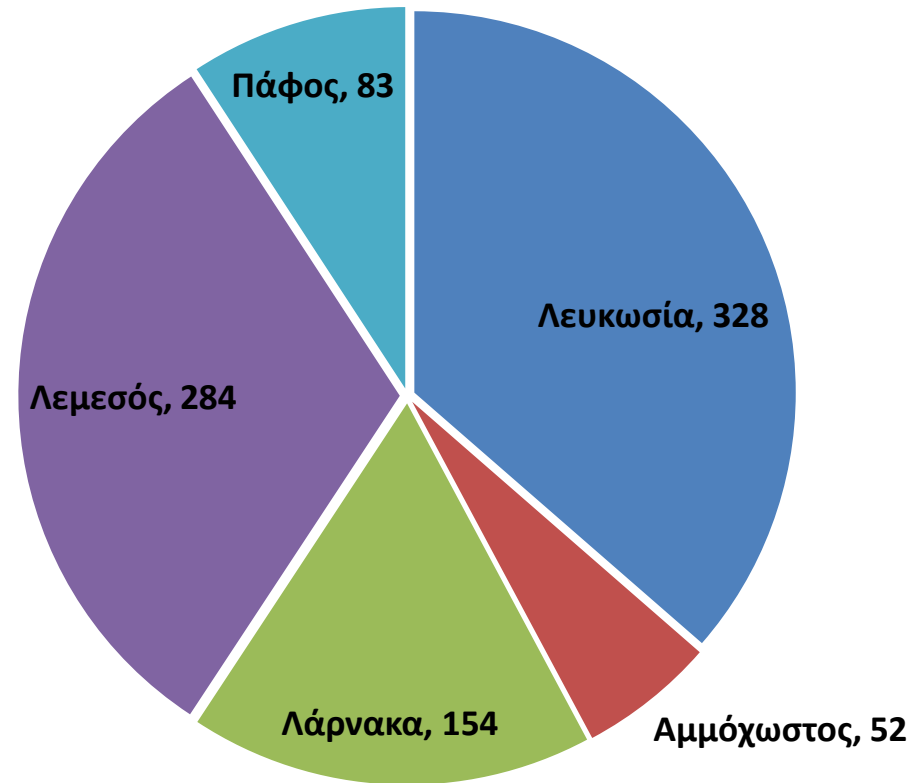
Θεραπεία

Αριθμός ανηλίκων που αιτήθηκαν θεραπεία (ανά έτος)

Πληροφορίες για τα ανήλικα άτομα στη θεραπεία

- 9 στους 10 ανήλικους αναφέρουν χρήση κάνναβης
- 8 στους 10 είναι Κύπριοι
- 1 στους 4 ανήλικους προσήλθαν στο σύστημα θεραπείας από το πρωτόκολλο παραπομπής νεαρών παραβατών
- Η μέση ηλικία έναρξης της χρήσης της κύριας ουσίας κατάχρησης ανάμεσα στους ανήλικους είναι τα **15** έτη, με μέση διάρκεια χρήσης τα **δύο** έτη
- Περίπου 20% των ανηλίκων αναφέρει καθημερινή χρήση της κύριας ουσίας κατάχρησης

Θεραπευτικά προγράμματα για ανήλικα άτομα

Τέσσερα εξειδικευμένα προγράμματα:

- Κέντρο Συμβουλευτικής Εφήβων και Οικογένειας «ΠΕΡΣΕΑΣ» (Λευκωσία, εξωτερική βάση)
- Κέντρο Εσωτερικής Θεραπείας Ανηλίκων/Νεαρών (Λευκωσία, **εσωτερικής διαμονής**)
- Κέντρο Συμβουλευτικής Εφήβων και Οικογένειας «ΠΡΟΜΗΘΕΑΣ» (Λεμεσός, εξωτερική βάση)
- ΑΠΟΦΑΣΙΣΩ ΔΕΚΑΟΚΤΩ ΚΑΤΩ (18-) (Λάρνακα, εξωτερική βάση)

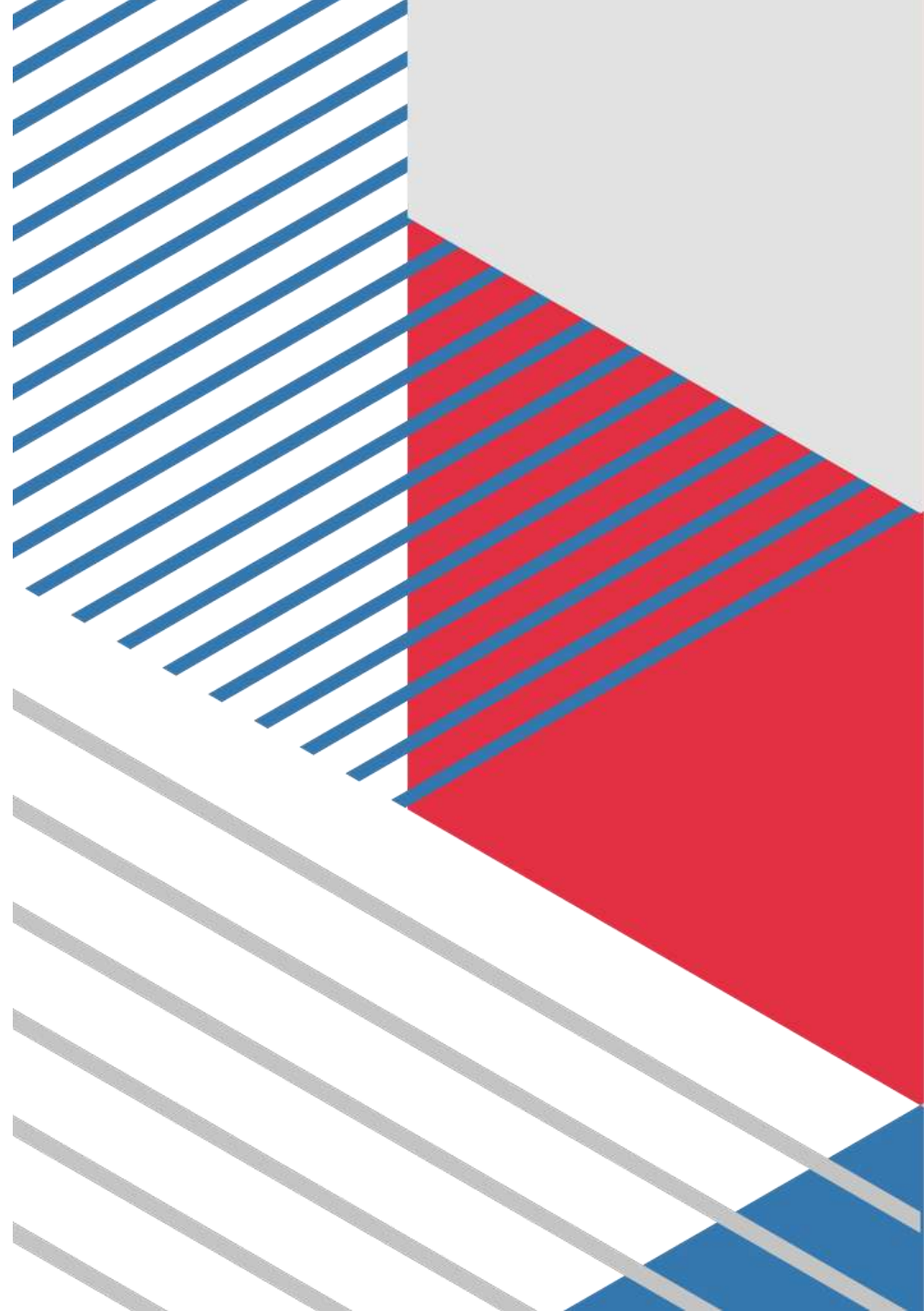
Επίσης, μπορούν να παραπεμφθούν:

- Σταθμός Πρόληψης και Συμβουλευτικής «Αχιλλέας» ΚΕΝΘΕΑ (Αμμόχωστος, εξωτερική βάση)
- Ανοιχτό Θεραπευτικό Κέντρο Εξαρτημένων Ατόμων «Η ΤΟΛΜΗ» (Πάφος, εξωτερική βάση)

Υπηρεσίες που παρέχονται

- Ατομική και ομαδική συμβουλευτική
- Εντατική θεραπεία
- Εναλλακτικές μορφές θεραπείας, π.χ. δραματοθεραπεία κ.α.
- Ανάπτυξη κοινωνικών δεξιοτήτων
- Ομάδες δημιουργικής απασχόλησης και εναλλακτικών δραστηριοτήτων
- Ψυχο-εκπαίδευση γονέων, οικογενειακή θεραπεία, οικογενειακή συμβουλευτική

Τηλεφωνικές Γραμμές

- 1402- Νόμιμες και Παράνομες Ουσίες
- 1422- Τυχερά Παιχνίδια

ΓΡΑΜΜΗ ΕΝΗΜΕΡΩΣΗΣ
ΚΑΙ ΣΤΗΡΙΞΗΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΙΚΗ
ΕΝΑΣΧΟΛΗΣΗ ΜΕ ΤΑ ΤΥΧΕΡΑ ΠΑΙΧΝΙΔΙΑ

HELPLINE FOR PROBLEMATIC GAMBLING

Σας ευχαριστώ

Δρ. Χρίστος Μηνά

Πρόεδρος Αρχής Αντιμετώπισης Εξαρτήσεων Κύπρου

- www.naac.org.cy
- christos.mina@naac.org.cy

YouTube

